

Rất mong nhạc sĩ Phạm Duy sẽ được đăng bài phát biểu này trên các khi thân xác của ông đi vào lòng đất, tác phẩm của ông đi vào Văn học sử và cách của ông đi vào đời sống dân gian Việt Nam. Kính nhớ Diên Đàn vui lòng chuyển tiếp. Đa tạ.

“Ai thắng ai” là một thách thức mà 40 năm trước VC đã ra sức suốt ngày suốt đêm khi cấm đoán các bài hát của miền Nam mà chúng gọi là Nhạc Vàng.

Nhạc sĩ Phạm Duy là người luôn luôn gặp nhiều may mắn, năm 1975 nếu ông không chấp thuận, chắc chắn ông đã bị chúng hành cho chết rũ tù rồi. Nhưng quan trọng nhất là trước 1954, Ông đã vào được Miền Nam, nếu không thì ngoài đó thì tài nghệ của Ông cũng đã thôi chết đi như Văn Cao, như Lưu Hữu Phước..., như bao nhiêu văn nhân, thi sĩ khác. Dù muốn hay không muốn, dù chấp nhận hay phớt lờ, Phạm Duy và Văn Cao sẽ là tiêu chuẩn để họ so sánh sự hèn thua, đúng sai giữa chính sách Văn hóa của hai miền. Thêm vào đó sẽ là những nhạc sĩ tên tuổi khác đã đào thoát được vào Miền Nam năm 1954 như Văn Phụng, Phạm Đình Chương, Y Vân, Đoàn Thị Thu..., cùng với các văn nhân thi sĩ nổi danh thời tiền chiến, những người đi vào Nam được nên tài nghệ cũng đã hoàn toàn thôi chết đi cho đến tài Miền Bắc như Hồ Dzếnh, Nguyễn Công Hoan, Chế Lan Viên, Tô Hoài, Nguyễn Tuân, Hữu Loan....

Rất may là các nhạc sĩ Lam Phương, Trần Công Sơn, Trần Lâm Ngân, Hoàng Thi Thơ ... đã sinh ra trong thời Miền Nam.

Cách đây khoảng hơn mười năm, tôi Hà Nội, người ta đã tổ chức một cuộc triển lãm “50 năm âm nhạc Việt Nam” nhưng lại không có tên và tác phẩm của Nhạc sĩ Phạm Duy. Phụ nhân của Nhạc sĩ Phạm Duy là ca sĩ Thái Hằng lúc đó đang ở Hà Nội đã phát biểu: “50 năm trước không quan trọng, 50 năm sau mới là vấn đề”. Mới có mấy năm mà lại tiên đoán này đã đang thành sự thật. Nếu nhạc sĩ Phạm Duy trước Việt Nam trước khoảng 5, 3 năm thì không những chỉ có ông, mà ngay cả những người cấm biểu diễn Welcome ông cũng đi chơi tởm mát mùa rồi.

Cái tôi không xứng, nên cuộc thật đã có nhiều đường lối léo. Ông muốn sống những ngày còn lại ở đâu, muốn viết nghệ thuật hay viết nhân sinh, muốn ăn chè ăn cháo, muốn bắt chấy tìm tòi, muốn chấp nhận gì không chấp nhận Công, muốn theo chiều gió nổi trôi thế nào... cũng chấp nhận có gì là quan trọng nữa, vai trò của ông trong lịch sử âm nhạc Việt Nam đã hoàn tất rồi.

Nhạc sĩ Phạm Duy mới cho biết, mấy năm trước đây, trong một buổi trình diễn tại Việt Nam, khi Duy Quang giới thiệu ông thì “...dân chúng đã nhào lên, muốn được cái ban công, vì muốn được hỏi thăm tôi...”. Không thể bỏ phí tay hay bỏ ngỏ chân, người dân đã bỏ phí vào bợ “nhào lên”. Người dân đã nhào lên để tỏ lòng ngưỡng mộ Phạm Duy, nghĩa là ngưỡng mộ Nhạc Vàng, ngưỡng mộ nền âm nhạc của Miền Nam tôi do.

Tôi vì không có Miền Nam thì không có Phạm Duy, hay chính xác hơn, là không có một nhạc sĩ Phạm Duy to lớn và mới mẻ như hiện nay.

Số tiền “nhào lên” của khán giả và với Nhạc Vàng, kể cả các bài hát ca tụng các chiến sĩ

Quân Lác Viát Nam Cáng Háa, trong đó có nhác cáa Phám Duy, đang vang vang suát ngày suát đêm, tái kháp hang cùng ngõ hám, tá Nam ra Bác, đã là mát câu trá lái hùng hán: Ai đã tháng ai?

Phám Duy là phù tháy, rát xác đáng. Nháng chát súc tác mà ngày nay có ngái coi là tám tháng ván vát, thì ngày trác đã gái háng cho Nhác sĩ Phám Duy sáng táo nên rát nhiáu tuyát tác phám “...Nác mát má già lá chá đá trên xác con lánh giá..., chỉ cá pong xô buán phá kín mát xác ngái... mát bá tóc xanh đang chít khán sá lên đáu vái vá... nháng phán thân thá đã bá cát bá đá thay báng mát đôi náng gá...” Rát may là nháng hình ánh thá láng này, hái đó đã không thá làm bán rán đác các tay súng kiên cáng bát khuát trong Quân Lác Viát Nam Cáng Háa. Cũng rát may cho Ôáng, chá sau khi Phám Duy đã tái đác cách náng yên rái, háu hát các tay súng đó mái hoàn toàn rái buáng xuái.

Nhiáu ngái đang ta thán ráng, vì Nhác Sĩ Phám Duy đã ván nác háp tác làm ăn vái Viát Cáng nên chúng ta đã mát Phám Duy. Có ngái cũn cá vát vát ráng, vì háu hát các tác phám cáa Phám Duy là nhác phá thá, nên chúng ta chá mát... mát náa Phám Duy. Theo tôi, ngay cá khi ngái nhác sĩ tài hoa này tuyên thá gia nháp đáng Công sán, chúng ta cũng không há mát Phám Duy. Các tác phám cáa Ôáng không phái là cáa ngái quác gia hay cáa ngái cáng sán, không phái cáa ngái mián Bác hay cáa ngái mián Nam, mà là cáa dân tác Viát Nam. Tát cá rái sá qua đi, nháng Viát Nam thì sá tráng tán mãi mãi. Mát thí dá đán hình là Truyán Káu. Thi sá Nguyán Du vì “trung thán bát sá nhá quân” nên đã theo phe nhà Lê (Lê Chiêu Tháng, cáng rán cán gà nhà), chá không háp tác vái Đái đá Quang Trung hay nhà Nguyán (Gia Long). Nháng chúng ta không há mát Truyán Káu, vì áng văn tuyát tác đó không phái cáa Lê Chiêu Tháng, mà là cáa dân tác Viát Nam. Cũng váy, chúng ta hánh đián chán bài “Tiáng gái thanh niên” làm bài quác ca, vì tuy nó là mát sáng tác cáa Láu Háu Phác nháng đáng thái bài hát đó cũng là mát tác phám cáa dân tác Viát Nam.

Nhác sĩ Phám Duy, các con ông và nhiáu ca sĩ khác nhá là Háng Lan, Đác Huy, Elvis Pháng, Hoài Linh ... đáu tuyên bá đã vánhi ván bá hán nác Má đá vá Viát Nam làm ăn sinh sáng. Riêng chuyán bá Má đá vá Viát Nam cáa nhác sĩ Phám Duy thì rát táng báng náo nhiát. Khi ông ra phi tráng Los Angeles thì có phóng viên quay phim cháp ánh đáng lên báo, lên đài. Khi ông xuáng phi tráng Tân Sán Nhát thì cũng lái đác cá mát đám đông đón rác rát tán ào náo nhiát, có cá biáu ngá “welcome home” náa, rái thì báo đài quáng bá rám rá cá máy tháng lián... Nháng mà, không hiáu tái sao, linh tính cáa tôi lái cá tiên đoán ráng, đó là nháng cuác “táng báng ra đi, âm thám trá lái”, “Cóc chát ba năm rái cũng (len lén) quay đáu vá...Má”. (Ca dao: cóc chát 3 năm, quay đáu vá núi)

Trong cuán Paris by night sá 19, phát hành năm 1993, khi đác ký giá Đá Văn cáa đài BBC pháng ván vá viác ông đã bá hàng ngũ kháng chián đá vá thành, nhác sĩ Phám Duy đã tuyên bá: **“Tôi có thá là mát tháng Hián, chá không bao giá là mát tháng Hèn.”**

Hái đó, mái ngái đã hát sác khám phác kháu khí cáa nhác sĩ Phám Duy.

Háu hát ngái Viát Nam theo CS là vì mát trong các lý do sau đây:

□ Trác năm 1954, vì say mê lý thuyát CS hay đá đác trác tiáp đánh đái thác dân Pháp.

□ Trác năm 1975, vì táng ráng trong chá đá CS, dân tác sá đác Đác láp, Tá Do,

Hành Phúc h n, Tôn giáo s đ c bình đ ng h n.

Sau năm 1975, vì tìm ki m dollar.

Tr c khi C ng S n chi m Sài Gòn, nhà c sĩ Phạm Duy đã nhanh chân ch y thoát, nh ng các con ông thì b k t l i. Khoảng năm 1981, trong khi r t nhi u chi n h u ngày x a c a ông còn đang ng m đ ng nu t cay trong các lao tù CS, thì nh quen bi t l n v i chính gi i M , tr c khi có ch ng trình ODP, nhà c sĩ Phạm Duy đã v n đ ng ráo ri t và các con c a ông đã đ c chính ph M can thi p th ng v i VC đ đ c ra đi tr c ti p, ch không qua các đ ng l i xu t c nh thông th ng. L i là m t đ i ph c n a cho gia đình nhà c sĩ Phạm Duy. Nh ng đáng bu n thay, đ ng th i nó cũng là m t th m h a cho m t s gia đình khác, h u h t cũng là nh ng gia đình có quen bi t l n v i chính gi i M . Khi ch ng trình ODP đ c m ra, nhi u ng i trong s h đã công khai tuyên b , h không thêm n p đ n xin gi y xu t c nh, M s cho máy bay đ n b c h , gi ng nh đã b c các con Phạm Duy. Tuy nhiên không bi t vì g c không đ m nh nh nhà c sĩ Phạm Duy hay là vì đã có ch ng trình ODP nên M và Vi t Nam không ch u cho đi l i t t n a, nên s ph n c a nh ng ng i này không bi t s ra sao.

R t nhi u ng i thoát đi đ c t 1975 đã công khai ho c âm th m tích c c v n đ ng v i chính gi i M đ cho các ch ng trình ODP và HO đ c thành hình, nghĩa là đ cho h u h t chúng ta thoát ra kh i cái h a ng c tr n gian đó và có m t t i cái “thiên đàng h gi i này”. M t trong các ng i đó là Bà Khúc Minh Th .

Riêng nhà c sĩ Phạm Duy thì ch lo l ng v n đ ng đ c cho các con c a ông mà thôi. Cũng t t thôi. Có còn h n không.

Cũng nh đ i đa s nh ng ng i khác, bi t thân bi t ph n phó th ng dân c a mình, tôi đã tích c c thi hành đ y đ m i “th t c đ u tiên” c n thi t và đ c lên máy bay vào đ u năm 1984. Nhi u ng i nói r ng có l tôi là m t trong nh ng “C i t o viên” đ u tiên đ c cho đi M theo ch ng trình ODP.

Trong lúc tôi s a so n b c lên máy bay t i Sài Gòn, thì t i thành ph Los Angeles, m t C quan Bắc Ái tôn giáo m i v tôi lên đ ký m nh gi y cu i cùng hoàn t t th t c b o lãnh. Nhân viên hôm đó là m t tài t xi nê n i ti ng. Vì bà xã tôi không bi t ông là ai, nên ông đã dành tr n th i gian c a bu i g p m t đ nói v s nghi p và thành tích đóng phim c a ông lúc tr c t i Vi t Nam. Tr c khi đ t l i, ông đã c v n pháp lý cho bà xã tôi là n u bây gi có mu n đ i y, không b o lãnh cho tôi n a thì v n còn k p. Phu nhân c a ông là m t danh ca có tài có s c, nh ng ông l i chê. Ái n c a ông cũng là m t danh ca vì hát bài nào cũng hay, ch riêng có bài “cá c n câu bi t đâu mà g ” thì nghe h i ng ng ng ng, vì hát v y mà không ph i v y. Nghe nói h u h t các tay ch i chuyên nghi p đ u đ c đ y đ m t tiêu chu n đ o đ c t i thi u nh sau:

Trai tân, gái góa thì ch i

Đ ng n i có v , ch n i có ch ng.

Tr c đó, m t cô Worker tên Ph., ngày tr c cũng là m t chiêu đãi viên hàng không xinh đ p, cô th ng thúc d c v tôi r ng

“Ch i xuân k o h t xuân đi,

Cái già s ng s c nó thì theo sau”

TB: Thái đ c a VC v i Phạm Duy và Ý Lan:

...các t báo mang tính đ nh h ng chính tr - xã h i cao nh SGGP, Nhân Dân, Công An sau khi n ào v i s ki n “Tr v” c a Phạm Duy đã không còn đ ng t i tin, bài v ông n a. M i s không t nhiên mà nh th ! Còn nh sau liveshow “Ngày tr v” tôi có bài review trên m t trong nh ng t báo đó và k t qu là ban biên t p đã đ c c p trên g i xu ng nh c nh . L n khác, khi báo Chanchu tàn phá mi n Trung phòng trà Văn Ngh có k t h p v i báo Công An t ch c show “Phạm Duy – V mi n Trung” đ quyên góp ti n cho n n nhân lũ l t. Th nh ng gi chót đã ph i tháo băng rôn và g tên báo ra vì có l nh xu ng là không đ c nh c nh g i t i Phạm Duy n a, mu n t ch c hát hò g c âm th m mà làm. Nói nh gi ng h n h c c a ông NSND Tr ng B ng:

“Bàn đ n Phạm Duy nh ng ng i chân chính . Vi t Nam đã bi t c r i, bi t Phạm Duy nh th nào trong quá kh , Phạm Duy có cái gì t t, cái gì ch a t t, b n ch t c a Phạm Duy và giá tr th t âm nh c c a anh ng i nghe đ u hi u c . S tr v c a Phạm Duy là s u ái c a Đ ng và Nhà n c, s r ng l ng c a nhân dân ta, nên đ ng đ t mình v trí cao, c nên im l ng mà làm vi c thôi. Có nh ng tác ph m anh sáng tác đ u kháng chi n r t t t, bây gi C c bi u di n ng i ta khuy n khích cho phép anh tr v bi u di n, thì c th mà c ng hi n thôi. D lu n chúng ta h i đ d i và nh đ . Nh ng v n đ là Phạm Duy ph i t nh táo. Vì ông hoàn toàn hi u ông là ai, quá kh đ i v i dân t c c a Phạm Duy là m t t i l i. Ông không th so sánh ông v i b t c m t nh c s nào đã tham gia cách m ng, vì th ông không th nào so sánh v i nh c s Văn Cao. Không th ví đ c. Văn Cao là m t con ng i có trình đ , là m t nhà nghiên c u dân t c, ông Văn Cao là m t ng i toàn di n, và ông Văn Cao còn bi t tôn tr ng nh ng ng i nh c s đàn em đi vào con đ ng âm nh c bác h c, m t ng i r t khiêm nh ng bi t mình, bi t ta. Gi s có m t nh c s X, Y, Z nào đó h i: Khi chúng tôi đi đánh M gi i phóng dân t c thì ông làm gì? Ch c ch n r ng n u là ng i hi u bi t đ u hi u rõ khi đó ông là tác gi c a các bài hát ch ng l i cách m ng, ch ng l i nhân dân, ch ng l i công cu c gi i phóng dân t c...”.

... cái l nh mi ng c a Ban t t ng Văn hóa yêu c u không cho qu ng bá liveshow M gi c m ng dài c a Phạm Duy – di n ra vào hai ngày 17&18 t i nhà hát Hòa Bình cu i tu n này. Ch a h t, sáng nay không hi u t đầu có ngu n tin đ n: M gi c m ng dài b h y show vì không xin gi y phép đ c, khi n nhà t ch c xi ng ni ng.

.... Không ch Phạm Duy thu c ch đ nh y c m chính tr , mà g n đây vài ngh sĩ h i ngo i cũng n m trong danh sách đó. Ngày 6-6 v a qua, ch ng trình Th p sáng ni m tin – do Ngân hàng ACB th c hi n nhân k ni m thành l p ACB; nh m quyên góp ti n ng h qu t thi n Chung m t t m lòng. Đêm di n đ c bi t có m i Ý Lan v hát và mua sóng phát tr c ti p trên HTV7. Tuy nhiên, vào gi chót Đài truy n hình TP.HCM đã yêu c u g ch tên Ý Lan ra kh i ch ng trình – cùng v i lý do trên: nh y c m. Do đó, ng i h m m ch có th xem Ý Lan t i các phòng trà hay nh ng show di n không ghi hình phát sóng cho đ i chúng.

T 19/8/1945 đ n nay, th ng là v t chanh h t n c r i ng i ta m i quăng cái v đi c mà. Lá bài Phạm Duy còn r t h p đ n đ chiêu đ “các khúc ru t xa” đem ti n đem tài v n c dâng cúng... mà sao ng i ta đã chà đ p cái v chanh này s m quá th này?

Ông Bà mình nói ch sai tý nào: “Mi ng th t là mi ng nh c!”

Thôi, “Cóc ch t ba năm quay đ u v M đi”.

M nh c, nh ng mà không ph i bì b m “ch ng n ng c y b a” nh b n.

